

Cel mai mare summit internațional privind Parteneriatul Public-Privat (PPP), desfășurat la București, a avut loc în prezența IFC, Banca Mondială, BERD, a consultanților și oficialilor români cu atribuții în domeniu

Marți, 16 mai, consultanți și specialiști din cadrul International Finance Corporation - IFC (divizie a Bancii Mondiale), reprezentanți ai Bancii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și fondului de investiții în infrastructura Meridian, avocați de la [Tuca Zbârcea & Asociații](#) și înalți oficiali guvernamentali și-au dat întâlnire la București, în cadrul cel mai amplu eveniment dedicat investițiilor în sectoare cheie ale economiei prin mecanismul Parteneriatului Public Privat (PPP). Schimbarea unei mentalități, nevoia unei viziuni comune și a unei strategii coerente în ceea ce privește PPP-urile și, nu în ultimul rând, nevoia de adaptare a cadrului legislativ actual pentru a permite derularea proiectelor de PPP reprezintă principalele concluzii ale summit-ului.

Societatea de avocați *Tuca Zbârcea & Asociații* și International Finance Corporation (IFC), parte a World Bank Group, cu sprijinul fondului de investiții în infrastructura *Meridian* au organizat summit-ul internațional cu tema „**Viziune și strategie pentru atragerea de investiții private în infrastructura din România**”.

Participanții la eveniment au scos în evidență importanța parteneriatelor public-privat (PPP), punctând totodată necesitatea unui cadru normativ coerent și a unor măsuri clare, care să conducă la implementarea unor proiecte de succes și în România, pe modelul altor jurisdicții.

Potrivit lui **Florentin Tuca**, Managing Partner în cadrul *Tuca Zbârcea & Asociații*, principalele obstacole în structurarea proiectelor prin mecanismul PPP sunt reprezentate de „*dificultățile legate de implementarea unei viziuni, de lipsa unui limbaj comun, a unui numitor comun pe care să-l împartașească toți actorii implicați - autorități publice, instituții finanțatoare, investitori privați -, pe probleme absolut esențiale în rezolvarea acestor mecanisme contractuale, cum ar fi partajarea riscurilor.*” Avocatul și-a exprimat speranța unei schimbări benefice în contextul implementării „*strategiei oficiale pentru PPP 2024-2028, pe care ministerul Finanțelor intenționează să o pună în lucru prin unitatea de management al investițiilor.*”

Mihai-Calin Precup, Secretar de Stat la Ministerul Finanțelor, a subliniat avantajele existenței unei platforme comune care să reunească reprezentanți ai statului, ai mediului privat, inclusiv experți din avocatura, precum și instituțiile financiare internaționale: „*Parteneriatul public-privat reprezintă o metoda moderna de a debloca niște investiții strategice și, pentru asta, avem nevoie de expertiza privatului și a instituțiilor financiare internaționale. Suntem cu toții de acord că, astăzi, în România nu avem o problema de natura financiara: avem 29 miliarde de euro din Planul Național de Redresare și Reziliență, avem practic peste 7% din PIB-ul României alocat pentru investiții bugetare. Este, însă, nevoie de expertiza privatului, de cea a instituțiilor financiare internaționale. La nivelul ministerului Finanțelor și împreună cu IFC, am identificat proiecte de parteneriat public-privat, proiecte de investiții în valoare de 440 milioane de euro, de la infrastructura spitalicească până la infrastructura portuara. Așadar, rolul statului este de a identifica strategic care sunt proiectele*

prioritare pentru a fi finanțabile iar apoi intervine experiența privatului”.

Mariana Ionița, Secretar General la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, recunoaște ca „*ceea ce ne-a lipsit a fost continuitatea politica care sa asigure o strategie predictibila, dar ne-au lipsit și legislația coerenta și capacitatea administrativa. Pentru autostrada Comarnic-Brașov avem o întâlnire cu proiectantul: ne-am alocat 5 ani pentru faza de proiectare, pentru analize aprofundate de teren și alegerea soluției celei mai corespunzatoare, care implica inclusiv construirea de tuneluri, viaducte mari. Urmatorii pași sunt studiile geotehnice. Exista foarte multe fonduri europene pe care ne bazam în urmatorii ani, dar dupa 2029-2030 va trebui sa ne gândim mai mult la parteneriatele public-privat, sa ne îmbunătățim legislația și capacitatea administrativa.*”

În opinia directorului regional pentru Europa din cadrul IFC Europe, **Mehita Fanny** „*pentru un PPP de succes este nevoie de un cadru de reglementare, chiar daca el este unul perfectibil. Din partea guvernelor este nevoie de angajament ferm, de viziune pentru a selecta proiectele cele mai relevante. Este important pentru o țara sa aiba un flux de proiecte, astfel încât replicarea si scalarea sa optimizeze costurile. Și, nu în ultimul rând, este nevoie de oameni dedicați atât în stadiul de proiectare și de implementare, dar și în timpul supravegherii implementarii, o etapa extrem de importanta în cadrul careia multe dintre proiectele PPP eșueaza. Pentru operatorii privați, este important ca implicarea lor sa se faca într-un mediu în care exista un cadru instituțional clar reglementat, fara vreun risc pentru operatorul privat de a renegocia dupa semnarea contractului PPP, iar acordul în sine sa fie unul bine redactat, în care fiecare parte își cunoaște atribuțiile. Pentru finanțatori, proiectele trebuie sa fie bancabile, sa fie bine structurate iar riscul dintre public și privat sa fie alocat în mod transparent și de o maniera echilibrata, fiecare parte asumându-și cota parte din riscuri. Nu în ultimul rând, pentru societatea civila, în calitate de beneficiar principal al unor asemenea investiții, proiectele PPP trebuie sa fie accesibile din punct de vedere financiar, sa aiba un scop practic și o utilitate și, nu în ultimul rând, sa fie sustenabile, adaptate la nevoile sociale și de mediu ale comunității.*”

Din partea Bancii Mondiale, **Anna Akhalkatsi**, Director de țara România și Ungaria a remarcat: „*astazi, traim într-un moment de transformare inovatoare în care economiile adopta calea sustenabilității, își ating obiectivele de dezvoltare, atenuând totodata impactul schimbărilor climatice și urmând planuri ambițioase în ceea ce privește decarbonizarea. Este nevoie ca țintele în materie de dezvoltare și agenda privind decarbonizarea sa fie tratate împreuna și, în acest sens, transformarea infrastructurii de transport reprezinta una dintre provocarile și oportunitățile cheie pentru România. La fel de important este și impactul asupra cetățenilor, economiei și mediului privat pe masura ce aceasta transformare se întâmpla. Pentru România, trebuie sa existe investiții inteligente în proiecte de infrastructura, care nu pot fi facute doar din surse publice sau fonduri europene. Daca nu se identifica modalitățile prin care sectorul privat sa fie atras, România nu va putea acoperi necesarul de investiții de care are nevoie. De aceea, astazi nu discutam daca este sau nu nevoie de sectorul privat în contextul unor asemenea investiții sau de rolul pe care guvernul ar trebui sa-l joace, ci discutam despre cum putem aduce împreuna sectorul privat și cel public pentru a asigura investițiile la nivelul la care România are nevoie si într-un mod sustenabil pe termen lung. Sunt foarte fericita sa vad ca sectorul public din România a înțeles importanta instrumentului PPP.*”

Ary Naïm, Director Regional pentru Europa Centrala și de Sud-Est, IFC Europe a aratat ca „*IFC a alocat 4,6 miliarde de dolari în proiecte sustenabile de investiții de-a lungul anilor, România având cea mai mare expunere din regiune. Doar în acest an vom mobiliza 800 milioane de dolari cu titlu de noi investiții. România ofera oportunități numeroase datorita poziției geografice, a faptului ca este prea puțin dependenta de gazul rusesc, datorita revoluției în ceea ce privește tranziția „verde” și digitalizarea, e-mobility etc. Însa pentru a putea beneficia de toate aceste oportunități, România trebuie sa reduca decalajele în infrastructura și trebuie sa o faca acum, pentru ca alte țari sunt și ele în cursa de a atrage noi investiții private. PPP nu este singura modalitate prin care se poate reduce decalajul de dezvoltare în materie de infrastructura: exista granturi europene și finanțari municipale, exista procedurile de achiziții publice. Însa noi, la IFC, suntem convinși ca PPP-urile joaca un rol specific la acest moment îndeosebi prin raportare la riscurile pe care proiectele de infrastructura le comporta. Instituția IFC este recunoscatoare pentru parteneriatul pe care îl are cu România și va asigura, pe aceasta cale, ca puteți conta pe suportul și expertiza noastra în structurarea de proiecte de mare valoare. Deși PPP-urile nu reprezinta o soluție miraculoasa la provocarile legate de dezvoltare, ele sunt o modalitate excelenta de a regla multe dintre problemele pe care România le întâmpina astazi.*”

Julia Prescott, Chief Strategy Officer și unul dintre cofondatorii fondului de investiții în infrastructura Meridiam, a subliniat angajamentul Meridiam în ceea ce privește Europa Centrala și de Est, valoarea investițiilor în proiecte din România, Bulgaria și Polonia cifrându-se până în prezent la 2,5 miliarde de euro. Meridiam a gestionat peste 120 de proiecte în valoare totala de 20 miliarde dolari: „*Meridiam este într-o pozitie în care are capacitatea de a-si lua timpul necesar pentru un proiect, avem un orizont de investitii de 25 de ani, suntem dedicati*

succesului pe termen lung si nu am vândut niciun activ pâna acum, ceea ce înseamna ca suntem un investitor rabdator. Și ca alocam timp nu doar pentru finanțarea proiectelor și pentru a le face bancabile, dar noi continuam sa colaboram pe termen lung cu partenerii noștri.”

Proiectul rețelei subterane de fibra optica din Bucuresti, dezvoltata sub numele de NetCity, este unul dintre proiectele aflate astazi în derulare în România printr-un mecanism de parteneriat public-privat (PPP), a subliniat **David Delgado Romero**, partener si director pentru Europa Centrala si de Est al Meridiam. *„Suntem interesati sa continuam sa investim în România si suntem deschisi la discutii cu sectorul public. Ma bucur sa vad la acest eveniment reprezentanti din cadrul municipalitatilor, precum si reprezentanti din guvern si speram ca vom putea lega oportunitati concrete de colaborare pe viitor. În același timp, suntem interesați sa investim și în proiecte proprii, ne consideram un dezvoltator ce poate iniția, structura și implementa propriile proiecte”,* a adaugat Delgado Romero.

Venera Vlad, Director Asociat și Senior Banker la Banca Europeana pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) a reliefat avantajele implementarii unor proiecte prin mecanismul PPP, precizând ca *„nevoia de infrastructura este întotdeauna mai mare decât fondurile disponibile, chiar și în contextul în care România beneficiaza de finanțari generoase din granturi europene. De asemenea, PPP-urile sunt necesare și pentru a atrage ceea ce lipsește în sectorul public: finanțare suplimentara și experiența, management și know how, care vin dinspre sectorul privat. Nu toate țările au o lege PPP speciala, pentru ca prevederile aferente sunt incluse în legea generala reglementând achizițiile publice. În unele țari, cum este și România, e nevoie de o lege PPP pentru a da un semnal, un mesaj din partea guvernului ca promovarea PPP reprezinta o prioritate, pentru a crea un cadru instituțional care sa faca propice implementarea acestor proiecte și pentru a acoperi anumite goluri legislative din cauza carora unele proiecte PPP nu pot fi de succes. PPP este tot o modalitate de achiziție publica, elementul esențial este ca o lege adecvata își propune sa creeze un echilibru contractual între cele doua parți: este un parteneriat pe termen lung, mai degraba decât o delegare de servicii”.*

Iuliana Leon, Managing Associate în cadrul societății de avocați Țuca Zbârcea & Asociații: *„Am avut ocazia de a testa legislația în contextul diverselor proiecte în care am fost implicați. Am observat ca legislatia nu este adaptata pentru proiectele PPP ci avem mai degraba un act normativ destinat achizițiilor publice - absolut incompatibil cu conceptul PPP, conținând prevederi mult prea detaliate la nivel de legislatie secundara. Speram ca legea sa se modifice în România cât mai curând si avem semnale în acest sens, speram într-o forma satisfacatoare derularii acestor proiecte. Daca guvernul la nivel de unitate PPP, la nivel de minister al finanțelor, daca ministerul transporturilor sau sanatații, daca toate ministerele implicate vor avea o viziune comuna și vor decide asupra proiectelor prioritare, atunci înseamna cu adevarat ca facem un pas înainte.”*

Aknur Jumatova, director de investitii la IFC Europe a punctat avantajele utilizarii mecanismului prin parteneriat public-privat în sectorul serviciilor medicale, aratând ca proiectele de sanatate în parteneriat public-privat reprezinta 32% din portofoliul IFC.

De asemenea, **Ziad Alexandre Hayek**, presedinte al Asociatiei Mondiale a Unitatilor PPP & Profesionistilor/ World Association of PPP Units & Professionals (WAPPP) a intervenit *online* și a insistat asupra importanței voinței politice, care sta la baza parteneriatelor publice-private.

În alocuțiunea sa *online*, **Diogo Faria de Oliveira**, founder of Defining Future Options, general secretary of the UNECE, international specialist, Centre of Excellence in PPP for Water & Sanitation a prezentat cazul Portugaliei, care a început implementarea de reforme si investitii în sistemul de livrare a apei în 1993 și care dupa, o prima etapa în care investițiile necesare au fost acoperite din surse publice, a dezvoltat ulterior numeroase proiecte prin mecanismul parteneriatului public-privat.

Potrivit lui **Almaz Karassayev**, director de investitii pentru transport rutier si maritim, IFC Europe, cele mai promitatoare subsectoare din categoria transporturilor pentru mecanismul PPP sunt infrastructura rutiera si cea de porturi, acesta sfatuind ca România sa demareze implementarea gradual, optând inițial pentru proiecte mai puțin complexe astfel încât sa fie testat cadrul normativ și aduse eventualele ajustari necesare.

Summit-ul internațional cu tema **„Viziune și strategie pentru atragerea de investiții private în infrastructura din România”** a fost organizat de societatea de avocați Țuca Zbârcea & Asociații și International Finance Corporation (IFC), parte a World Bank Group, cu sprijinul fondului de investiții în infrastructura Meridiam.

Evenimentul s-a adresat în principal reprezentanților autorităților administrației publice și centrale cu atribuții în domeniu și reprezentanților investitorilor din mediul privat - fonduri de investiții, banci, companii din sectoarele autostrazi, porturi, aeroporturi, metrou, cai ferate, inclusiv firme de construcții și materiale de construcții.